

Onderwerp

Zienswijze op ontwerpbegroting Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost 2026

Beslispunten

1. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost 2026;
2. De opgestelde zienswijze op de ontwerpbegroting Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost 2026 vast te stellen.

Inleiding

Het Dagelijks Bestuur van Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) heeft bijgaande ontwerpbegroting 2026 toegezonden aan de raden van de deelnemende gemeenten met het verzoek om voor 8 juni 2025 hierop een zienswijze kenbaar te maken. Zie bijlage 1 voor de aanbestedingsbrief en bijlage 2 voor de ontwerpbegroting voor zienswijze.

Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost is het bestuur verplicht de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid te stellen om een zienswijze kenbaar te maken over de ontwerpbegroting. Het bestuur betreft de ingediende zienswijzen bij de voorbereiding van de besluitvorming over de begroting in het Algemeen Bestuur. Besluitvorming in het Algemeen Bestuur is gepland op 2 juli 2025.

Eerdere besluitvorming

Een belangrijk deel van de ontwerpbegroting 2026 VRBZO heeft betrekking op de uitwerking van deel 1 van de bestuurlijke opdracht, voldoen aan wet- en regelgeving. In de raadsvergadering van 24 februari 2025 heeft uw raad besloten een zienswijze in te dienen op de 1e ontwerpbegrotingswijziging 2025 VRBZO waarin de eerste effecten van dit deel van de bestuurlijke opdracht zijn verwerkt.

Deze begrotingswijziging is inmiddels vastgesteld door het Algemeen Bestuur VRBZO. Voorafgaand aan de besluitvorming heeft VRBZO een uitgebreide reactie op de ingediende zienswijzen gestuurd. Ter informatie sturen wij deze reactie als bijlage bij dit raadsvoorstel.

Wat willen we bereiken

Door het indienen van een zienswijze heeft uw raad de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op het (financieel) beleid van VRBZO.

Argumenten

2.1 De ontwerpbegroting 2026 is opgesteld op basis van de uitwerking van de bestuurlijke opdracht deel 1 en de Kadernota 2026 VRBZO.

Met de uitwerking van deel 1 van de bestuurlijke opdracht (voldoen aan wet- en regelgeving) is gestart in 2025. De uitvoering wordt voortgezet in 2026. In de ontwerpbegroting 2026 wordt aangegeven wat de belangrijkste thema's hierin zijn:

a) Taakuitvoering primair proces

Een verhoging van de formatie van vrijwilligers en beroepsbrandweer is daarvoor noodzakelijk. Veranderingen in veiligheidsrisico's vragen om andere vormen van opgeleid worden en opgeleid blijven. Veranderingen in regelgeving vragen ook bijscholing in specifieke kennis.

b) Personele zorg

Als werkgever biedt VRBZO op dit moment lang niet altijd een veilige en gezonde werkomgeving, goede implementatie van arbeidsvoorwaarden en voldoende begeleiding bij rechtspositionele vraagstukken. Een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) voor het arbobeleid heeft aangetoond dat er een groot aantal tekortkomingen zijn. Die kunnen alleen worden opgepakt met deskundig personeel en beschikbaarheid van voldoende financiële middelen.

c) Huisvesting en materieel

Ook vanuit huurderszijde (VRBZO) is een goede beheersorganisatie nodig om toekomstbestendige huisvesting te kunnen blijven garanderen. Dit vraagt om beschikbaarheid van voldoende middelen. Verduurzaming is ook aan de orde bij het beheren en vervangen van materialen en materieel.

d) Ondersteuning organisatie

Een essentieel onderdeel is het kunnen werken met betrouwbare hard- en software, netwerken en informatiebronnen. De bedrijfscontinuïteit is nu niet altijd te garanderen. Met de uitvoering van de bestuursopdracht werkt VRBZO toe naar een transparante organisatie die aantoonbaar in control is en informatie deelt met inwoners, media en gemeenteraden.

In de ontwerpbegroting 2026 worden de financiële kaders hiervoor geschetst.

2.2 Naast de bestuurlijke opdracht zijn er nog andere beleidsontwikkelingen die worden opgepakt in 2026. Dit is essentieel voor een toekomstbestendige veiligheidsregio.

Uit de Toekomstverkenning Brandweer 2030 en de Toekomstverkenning Crisisbeheersing zijn door het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) voor de komende jaren 3 grote opgaven benoemd voor de landelijke strategische agenda:

- Versterken (boven)regionale crisisbeheersing en daaraan gerelateerde informatievoorziening;
- Organiseren van toekomst vaste brandweezorg;
- Verbeteren en vereenvoudigen van het brandweeronderwijsstelsel en inrichting van een daarop geïnspireerd stelsel voor crisisonderwijs.

Duurzame inzetbaarheid is hierbij een overkoepelende 4e opgave: bij alle opgaven moet aandacht worden gegeven aan 'goed werkgeverschap', 'boeien en binden van personeel' en inspelen op 'de medewerker van de toekomst'.

De Landelijke Agenda Crisisbeheersing (LAC) is voor VRBZO de leidraad voor de versterking van het domein van crisisbeheersing voor de komende jaren. Deze landelijke agenda wordt vertaald naar regionale doelstellingen.

Voor brandweezorg zijn er voor VRBZO de komende jaren ontwikkelingen op de volgende thema's:

- de landelijke strategie natuurbrandbestrijding,
- de landelijke visie op hulpverlening (HV) en
- de landelijke systematiek van het gebied gebonden dekkingsplan en de uitwerking hiervan in capaciteit en middelen.

Dit heeft invloed op het meerjareninvesteringsplan omdat de veranderingen vragen om andere voertuigen en gereedschappen dan VRBZO op dit moment heeft.

Bovenvermelde ontwikkelingen vormen belangrijke bouwstenen voor het op te stellen Regionaal beleidsplan 2027-2030 VRBZO.

2.3 De verhoging van de gemeentelijke bijdrage is conform de afspraken.

VRBZO stelt voor om de gemeentelijke bijdrage voor 2026 te indexeren met 3,95%. Dit voorstel is gebaseerd op de index voor de loonvoet sector overheid en de index voor prijs materiële overheidsconsumptie, zoals opgenomen in de Macro Economische Verkenning 2025 van het Centraal Planbureau. De methodiek voor indexatie is samen met GGD, ODZOB en MRE afgesproken met het bestuur. Het bedrag van de indexering van de gemeentelijke bijdrage voor onze gemeente komt op € 97.192,-.

Naast de indexering is er een verhoging van de gemeentelijke bijdrage vanwege het financiële effect van bestuursopdracht deel 1, voldoen aan wet- en regelgeving. Dit is zo voor de jaren 2026, 2027 en 2028. In het raadsvoorstel voor de zienswijze op het ontwerp van de 1^e wijziging van de begroting 2025 VRBZO is uw raad hierin meegenomen.

Kanttekeningen

2.1 Het financiële plaatje van de ontwerpbegroting 2026 VRBZO geeft nog geen volledig beeld van de gemeentelijke bijdrage in de komende jaren.

Met het uitvoeren van de bestuurlijke opdracht deel 1 (voldoen aan wet- en regelgeving) is nog geen sprake van een op de toekomst voorbereide en adequaat functionerende veiligheidsregio. Het in beeld brengen van wat hiervoor nodig is en welk ambitieniveau de regio hierbij nastreeft, vindt dit voorjaar plaats in het proces om te komen tot een Regionaal Beleidsplan 2027-2030 VRBZO.

In aanvulling op het Regionaal Risicoprofiel 2025-2028 VRBZO zijn in maart 2025 ambtelijke en bestuurlijke sessies georganiseerd om een Omgevingsanalyse te maken van ontwikkelingen die in de komende jaren zullen plaatsvinden. De omgevingsanalyse is een opmaat naar een strategische visie voor VRBZO voor de komende tien jaar. In het proces om te komen tot een ontwerpvisie worden ook de gemeenteraden betrokken.

De ontwerp Visie 2035 en een daarvan afgeleid ontwerp Regionaal beleidsplan 2027-2030 worden in december 2025 voorgelegd aan het Algemeen Bestuur en gaan daarna

voor zienswijzeprocedure naar de raden. Pas dan wordt duidelijk welke financiële middelen hiervoor nodig zijn.

2.2 *In de Rijksbegroting is een efficiencykorting van 10% opgenomen op de Brede Doel uitkering Rampenbestrijding (BDuR)*

Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft een efficiencykorting opgenomen van 10% in de departementale Rijksbegroting. Voor VRBZO betekent dit een korting op de BDuR van structureel ruim € 1,1 miljoen. Vanuit onder meer het Veiligheidsberaad vindt een lobby plaats om de korting ongedaan te maken. In de Voorjaarsnota van het Kabinet wordt duidelijk of hieraan gevolg wordt gegeven.

VRBZO acht het, gezien de tijdsgeest, de geopolitieke situatie en de aard van de BDuR, niet waarschijnlijk dat de 10%-efficiencykorting structureel zal blijven bestaan. Net als andere veiligheidsregio's neemt VRBZO de korting als risico op in de risicoparagraaf van de ontwerpbegroting 2026. De kans dat de korting doorgaat, wordt daarbij als 'onwaarschijnlijk' ingeschat. Indien de structurele korting vervalt in de voorjaarsnota, dan vervalt daarmee ook het risico.

In het geval dat de efficiencykorting blijft bestaan zal bestuurlijk een takendiscussie binnen de regio moeten plaatsvinden. Uw raad wordt daarbij dan betrokken.

2.3 *Er zijn een aantal ontwikkelingen en risico's waarop VRBZO nog niet of niet volledig anticipeert.*

Zowel landelijk als regionaal spelen diverse zaken die (in de toekomst) hogere kosten met zich mee brengen. De volgende ontwikkelingen en risico's worden wel benoemd in de paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen maar zijn nog niet (of niet geheel) verwerkt in de ontwerpbegroting omdat ze te onzeker zijn.

Brandweezorg

- **Wijzigingen in beleid FLO-regeling:** De functioneel leeftijdsontslag (FLO) regeling is een pensioenregeling die regelmatig aan wijzigingen onderhevig is. Hierdoor kunnen financiële verplichtingen ontstaan die invloed hebben op de pensioenvoorziening. De precieze impact van toekomstige wijzigingen in de FLO-regeling is lastig vooraf in te schatten. Om dit risico te beperken monitort VRBZO de wetgeving omtrent de FLO-regeling actief.
- **Loonkosten in relatie tot vrijwilligers en WNRA:** De wet normalisering rechtspersoon ambtenaren (WNRA) heeft als doel om de rechtspositie van ambtenaren en werknemers in het bedrijfsleven gelijk te trekken. De veiligheidsregio's hebben een uitzonderingspositie gekregen in verband met de vrijwilligers bij de brandweer en daarmee is de WNRA voor VRBZO uitgesteld. Er vindt landelijk nog onderzoek plaats naar het effect van de invoering en naar manieren om daar invloed op uit te oefenen. Daarom zijn de ontwikkelingen rondom de invoering van de WNRA voor vrijwilligers op dit moment nog onzeker.
- **2e loopbaanbeleid beroepsbrandweer:** Medewerkers die vanaf 2006 in dienst kwamen bij de beroepsbrandweer, werken in principe maximaal 20 jaar in een repressieve functie. De eerste medewerkers begonnen daarom in 2021 met de voorbereidingen voor hun 2e loopbaan. De kosten voor deze medewerkers zijn nog

beperkt. VRBZO verwacht wel extra kosten te moeten maken, maar heeft nog geen uitgebreide ervaringscijfers om die te onderbouwen. Op verzoek van de sector en sociale partners doet de Universiteit van Maastricht onderzoek naar de regeling en naar mogelijkheden om de regeling aan te passen. Het onderzoek startte in 2022 en duurt 4 jaar.

- **Aansprakelijkheid brand Hapert boven verzekerd bedrag:** De brandweer is namens de dakdekker die betrokken was bij de brand in een bedrijfsgebouw in Hapert aansprakelijk gesteld voor schade. Het incident vond in 2020 plaats. De rechtszaak over deze casus bevindt zich nog in een onderzoekend stadium. VRBZO is verzekerd voor materiële schade tot een bedrag van € 5 miljoen. De totale claim bedraagt maximaal € 27 miljoen. De kans dat VRBZO dit bedrag in zijn geheel moet uitbetalen, acht VRBZO zeer onwaarschijnlijk.
- **PFAS vervuiling door blusschuim:** De brandweer heeft tijdens inzetten en oefeningen gebruik gemaakt van blusschuim dat PFAS kan bevatten. Hierdoor kan de bodem van oefenlocaties en incidentlocaties mogelijk verontreinigd zijn geraakt. Een (mogelijke) PFAS-verontreiniging brengt mogelijk gezondheidsrisico's of juridische, financiële en/of bestuurlijke risico's met zich mee.
- **PTSS door inzet bij incidenten:** De brandweer wordt ingezet bij allerlei soorten incidenten. Sommige incidenten zijn dermate heftig dat de betrokken medewerkers mogelijk (een vorm van) post-traumatische stressstoornis (PTSS) oplopen. Dit kan leiden tot (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid en psychische klachten. VRBZO ondersteunt de medewerkers onder meer via de bedrijfsarts, een team collegiale opvang en vertrouwenspersonen. Voor alle veiligheidsregio's wordt op dit moment een landelijke regeling voor PTSS uitgewerkt. Met deze regeling wordt PTSS voor veiligheidsregio's als beroepsziekte erkend. Bij het ingaan van deze regeling bestaat een (financieel) risico voor toepassing van de regeling met terugwerkende kracht.

Crisisbeheersing

- **Kosten grootschalige of langdurige crisis of incident:** Een grootschalige of langdurige crisis of incident (bv. grote natuurbrand, coronacrisis, cybercrisis of energiestoring) brengt extra kosten met zich mee voor grootschalige inzet van materieel en mensen.

Ondersteuning van de organisatie

- **Huisvesting: gebruiksonderhoud en duurzaamheid:** VRBZO huurt haar kazernes van de gemeenten in de regio en maakte afspraken over gebruikersonderhoud. Eerste schattingen voor 2027 en daarna, laten een financieel tekort zien voor dit type onderhoud. Ook moeten de kazernes duurzamer worden en zijn er aanvullende eisen voor een veilige werkplek. Op lange termijn verwacht VRBZO een tekort voor het onderhoud van de kazernes. Daarom beschouwt VRBZO eventuele tussentijdse voordelen als incidenteel.
- **Informatiebeveiliging (cybersecurity) / BIO:** In bestuurlijke deelopdracht 1 heeft VRBZO veel aandacht besteed aan dit risico. Een belangrijke maatregel is het verhogen van de formatie van gespecialiseerd personeel om op die manier de kwetsbaarheid van informatie- en IT-beveiliging tijdig te signaleren en hierop te acteren. De kwetsbaarheid is deels in 2025 al verlaagd door:

- in de cloud te werken;
- beheer en beveiliging van netwerk door een gespecialiseerde partij te laten doen;
- verwerkersovereenkomsten af te sluiten met leveranciers;
- het protocol melden datalek;
- bewustwordingscampagnes gericht op medewerkers over de risico's van digitaal verkeer;
- investeringen in het project BIO ter versterking van de informatieveiligheid.

Zienswijze

Gezien bovenstaande argumenten en kanttekeningen adviseren wij uw raad om een zienswijze in te dienen. In de zienswijzebrief aan VRBZO kan worden aangegeven dat onderdelen uit de zienswijzebrief op het ontwerp van de 1^e wijziging van de begroting 2025 VRBZO onverminderd actueel zijn. Met een zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 VRBZO wordt dan onderstreept dat uw raad veel belang hecht aan de volgende eerder aangedragen onderwerpen:

- de onderbouwing in de uitwerking van de bestuurlijke opdracht — deelopdracht 1 is heel gedegen.
- bij de verwerking van de effecten in van de bestuurlijke opdracht in de voorliggende ontwerpbegroting 2026 heeft VRBZO -voor zover mogelijk- rekening gehouden met de slechte financiële vooruitzichten voor gemeenten.
- een concreet antwoord van VRBZO op de door uw raad gestelde vraag: wat gaat het bestuur doen om herhaling van de ontstane situatie in de toekomst te voorkomen?

Gezien de binnen ons college gemaakte afspraken om bij alle zienswijzen op de ontwerpbegrotingen van gemeenschappelijke regelingen stellen wij uw raad voor om daarnaast in de zienswijze aandacht te vragen voor:

- Terughoudendheid in begrotingsgroei: verhoging van de gemeentelijke bijdrage is enkel aanvaardbaar indien het gaat om objectief onderbouwde loon- en prijsontwikkelingen (indexatie). Nieuwe of structureel hogere uitgaven die verder reiken dan indexatie zijn niet vanzelfsprekend en dienen eerst inhoudelijk én financieel goed gemotiveerd te worden, inclusief dekkingsvoorstellen binnen de eigen begroting van VRBZO.
- Rijksoverheid als eerstverantwoordelijke: wanneer de korting op de BDUR doorgaat, mag dat niet automatisch leiden tot een zwaardere financiële last voor deelnemende gemeenten. In dat geval is het noodzakelijk dat VRBZO een takendiscussie voert, alvorens een hogere gemeentelijke bijdrage te overwegen.
- Signaal richting VRBZO: we gaan de komende jaren uit van financiële terughoudendheid bij alle gemeenschappelijke regelingen. Daarbij hoort ook dat structurele ophogingen van budgetten niet wenselijk zijn, tenzij deze direct voortvloeien uit wettelijke taken en (gedeeltelijk) worden gecompenseerd door het Rijk. Binnen VRBZO is hieraan reeds voldaan door de bestuurlijke opdracht deelopdracht 1, voldoen aan wet- en regelgeving.

Zie bijlage 3 voor de zienswijzebrief.

Wat gaan we daarvoor doen

Randvoorwaarden

VRBZO heeft verzocht om voor 8 juni 2025 een zienswijze in te dienen. Er is dan nog voorbereidingstijd voor de organisatie voor het bespreken van een reactie op eventuele zienswijzen aan het Dagelijks Bestuur, voorafgaand aan de besluitvorming over de begroting 2026 in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 2 juli 2025.

Planning

De planning is als volgt:

14-05-2025	regionale bijeenkomst over ontwerpbegrotingen 4 GRen
10-06-2025	behandeling in de commissie Algemene Zaken
11-06-2025	mededeling stand van zaken aan VRBZO
23-06-2025	besluitvorming in de raadsvergadering
24-06-2025	versturen brief aan VRBZO
02-07-2025	besluitvorming in Algemeen Bestuur VRBZO

Communicatie

Op 14 mei 2025 is een regionale raadsbijeenkomst voor raadsleden uit Zuidoost-Brabant over de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen MRE, ODZOB, GGD BZO en VRBZO georganiseerd. De bijeenkomst biedt gemeenteraden gelegenheid elkaar te ontmoeten, in gesprek te gaan over de opgaven in onze regio en zienswijzen af te stemmen.

Communicatie over de (ontwerp)begroting 2026 VRBZO vindt plaats vanuit de VRBZO-organisatie. Na vaststelling van de begroting in het Algemeen Bestuur ontvangt uw raad de definitieve begroting.

Wat mag het kosten

VRBZO is een verbonden partij, waaraan wij jaarlijks een bijdrage betalen. Wij zijn verplicht de geraamde bijdrage voor 2026 op te nemen als financiële verplichting in onze gemeentelijke begroting 2026. De financiële gevolgen van de ontwerpbegroting 2026 VRBZO voor de begroting van de gemeente Geldrop-Mierlo worden in onderstaande tabel uiteengezet.

	2026	2027	2028	2029
Bijdrage ontwerpbegroting 2026 VRBZO (*)	2.655.041	2.771.090	2.831.856	2.831.856
Opgenomen bedragen in de gemeentelijke meerjarenraming (**)	2.460.623	2.460.623	2.460.623	2.460.623
Gevolgen voor gemeentelijke begroting en meerjarenraming (bij te ramen)	194.418	310.467	371.233	371.233

Hiervan is verhoging bestuursopdracht, ten laste van begrotingsresultaat (***)	97.226	116.049	60.766	-
Hiervan is indexering, ten laste van stelpost inflatie	97.192	-	-	-

(*) Deze bedragen komen uit de tabel "Bijlage 1: Staat met gemeentelijke bijdragen" en zijn inclusief de verhoging van de bijdragen vanwege de bestuurlijke opdracht deel 1 (voldoen aan wet- en regelgeving) voor de jaren 2026-2028.

(**) In mutaties in de gemeentelijke meerjarenraming is gebruik gemaakt van een afronding waardoor er € 2.460.623 is geraamd i.p.v. 2.460.533. Hierdoor is er een afrondingsverschil van € 90.

(***) In de ontwerpbegroting 2026 staat het bedrag van € 97.317 vermeld. Verschil betreft het vermelde afrondingsverschil.

De bedragen van de verhoging bestuursopdracht zijn eerder toegelicht in het raadsvoorstel Zienswijze op ontwerp 1^e wijziging begroting 2025 VRBZO, dat op 10 februari 2025 is besproken in de Commissie Algemene Zaken en op 24 februari 2025 in uw Raad.

Bovenstaande financiële gevolgen worden meegenomen als autonome ontwikkeling in de programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is een indirect thema bij de beoordeling van de ontwerpbegroting van VRBZO. Activiteiten van VRBZO zijn er op gericht om duurzaamheid te bevorderen, onder meer komt dit expliciet aan bod bij het onderhoud van kazernes en het eigen materieel van VRBZO, bij omgevingsadvisering en effecten van de energietransitie.

Burgerparticipatie

Burgerparticipatie is verweven in het beleidsplan dat op dit moment wordt geactualiseerd. Daarmee is burgerparticipatie ook verweven in de ontwerpbegroting van VRBZO

Evaluatie

De jaarrekening 2026 VRBZO wordt te zijner tijd ter kennisgeving aan uw raad verzonden.

Bijlagen:

Onderdeel van besluit:

1. Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting 2026 van Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost
2. Ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost voor zienswijze raden

3. Concept brief raad aan Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Achtergrondinformatie:

4. Reactie bestuur VRBZO op ingediende zienswijzen ontwerp 1^e wijziging begroting 2025 VRBZO

Geldrop, 29 april 2025

N.J.H. Scheltens
secretaris

J.C.J. van Bree
burgemeester